

**BLOEMSIERKUNST
DERDE GRAAD BSO
DERDE LEERJAAR**

LEERPLAN SECUNDAIR ONDERWIJS

september 2005
LICAP – BRUSSEL D/2005/0279/035

BLOEMSIERKUNST DERDE GRAAD BSO DERDE LEERJAAR

LEERPLAN SECUNDAIR ONDERWIJS

LICAP – BRUSSEL D/2005/0279/035
september 2005

(vervangt D/1995/0279/065A met ingang van 1 september 2005)
ISBN 90-6858-484-7

Vlaams Verbond van het Katholiek Secundair Onderwijs
Guimardstraat 1, 1040 Brussel

Inhoud

Lessentabel	5
1 Beginsituatie.....	6
2 Algemene doelstellingen	6
2.1 Studierichtingprofiel derde leerjaar derde graad Bloemsierkunst BSO.....	6
2.2 Algemene doelstellingen/competenties.....	6
3 Algemene pedagogisch-didactische wenken	7
3.1 Geïntegreerde aanpak.....	7
3.2 Verticale samenhang	7
3.3 Horizontale samenhang.....	8
3.4 Aanschouwelijk aspect.....	8
3.5 Projectmatige aanpak	8
3.6 De geïntegreerde proef	8
3.7 Stages/praktijk.....	8
3.8 Bedrijfsbeheer	9
3.9 Aantal lestijden	10
4 Leerplandoelstellingen, leerinhouden, pedagogisch-didactische wenken... 11	11
4.1 Plantenkennis	11
4.2 Bloemen- en plantenarrangementen	15
4.3 Inrichting en onderhoud van de bedrijfsruimten van een bloemenzaak en/of tuincentrum ...	19
4.4 Verkoopadministratie, communicatie en organisatie.....	22
4.5 Productverzorging in een bloemenzaak en/of tuincentrum.....	25
5 Evaluatie	26
6 Minimale materiële vereisten	26
7 Bibliografie	27
8 Nuttige adressen	28

Lessentabel

<i>Pedagogische vakbenaming</i>	<i>uren/week</i>	<i>Administratieve vakbenaming</i>
<i>Volledig gemeenschappelijke basisvorming</i>		
Totaal	8	
Godsdienst	2	AV Godsdienst
Lichamelijke opvoeding	2	AV Lichamelijke opvoeding
Maatschappelijke vorming	0/2	AV Maatschappelijke vorming
Nederlands	0/2	AV Nederlands
Project algemene vakken	4/0	AV Project algemene vakken
<i>Beperkt gemeenschappelijke basisvorming</i>		
Totaal	4	
Duits	0-2	AV Duits
Engels	0-2	AV Engels
Frans	0-2	AV Frans
Maatschappelijke vorming	0-2	AV Maatschappelijke vorming
Nederlands	0-2	AV Nederlands
Plastische opvoeding	0-2	AV Plastische opvoeding
Project algemene vakken	0-4	AV Project algemene vakken
Wiskunde	0-2	AV Wiskunde
<i>Fundamenteel gedeelte</i>		
Minimum-maximum	18-24	
Bloemenzaak en tuincentrum	16-20	10-12 PV Praktijk Tuinbouw of PV/TV Stage (1) Tuinbouw
		6-8 TV Tuinbouw
Project/Seminarie	2	TV Landbouw/Tuinbouw
Toegepaste economie	0/2	TV Toegepaste economie/Landbouw/Tuinbouw

(1) Minimum 2 uur praktijk en minimum 6 uur stage.

1 Beginsituatie

- Het derde leerjaar van de derde graad Bloemsierkunst BSO is een specialisatiejaar binnen het studiegebied Land- en tuinbouw.
- Leerlingen die komen uit het tweede leerjaar van de derde graad Tuinbouw BSO hebben een basis verworven op het gebied van plantenkennis, materialenkennis, basistechnieken bloemschikken en het maken van bloemen- en plantenarrangementen.
- Van leerlingen uit andere studierichtingen is het niet zeker dat ze de voorkennis bezitten op het gebied van leerinhouden aangeboden in dit leerplan. Indien ze worden toegelaten tot het specialisatiejaar Bloemsierkunst BSO moeten ze zich zelfstandig en onder begeleiding van een leerkracht bijwerken. Welke competenties en voorkennis ze bezitten en welke moeten worden bijgewerkt wordt het best vastgelegd in een intakegesprek met de leerlingen bij het begin van het schooljaar. Het vak Project/seminarie biedt de leerkrachten de mogelijkheid om de leerlingen die komen uit studierichtingen die niet behoren tot het studiegebied Land- en tuinbouw, persoonlijk te begeleiden.

2 Algemene doelstellingen

2.1 Studierichtingprofiel derde leerjaar derde graad Bloemsierkunst BSO

Het derde leerjaar derde graad Bloemsierkunst BSO is een **specialisatiejaar** binnen het beroepsonderwijs en binnen het studiegebied Land- en tuinbouw. Leerlingen die slagen, behalen het **diploma van secundair onderwijs**.

De leerlingen verwerven de competenties van een **gespecialiseerd technisch medewerker** van een bloemen- en tuincentrum en bedrijven gespecialiseerd in interieurbeplantingen.

De leerlingen leren bloemen- en plantenarrangementen ontwerpen en uitvoeren. Vertrekkend vanuit opdrachten verwerken ze bloemen, planten en andere materialen tot esthetisch verantwoorde creaties. Deze opdrachten worden **zelfstandig en/of in team** uit gevoerd. Ze maken een ontwerp, kiezen de juiste materialen, plannen en voeren de opdrachten uit.

Tijdens **praktijk oefeningen, projectwerk en stages** doen leerlingen ervaring op met hun toekomstige werkomgeving en werkopdrachten. Ze lopen stage in een bloemenzaak/tuincentrum en bedrijven die gespecialiseerd zijn in interieurbeplantingen en –onderhoud.

Ze ontwikkelen ook competenties om **de dagelijkse werkzaamheden** in een bloemenzaak of tuincentrum uit te voeren. Ze oefenen om opdrachten die ze krijgen van hun directe overste voor te bereiden, te plannen, uit te voeren en het eindresultaat te evalueren. Ze maken de aangeboden producten verkoopklaar, onderhouden de planten, voeren verkoopgesprekken, onderhouden de verkoop- en werkruimten, enz.

De directie van de school geeft leerlingen de kans om via het complementaire gedeelte het **attest bedrijfsbeheer** alsnog te behalen. Met dit attest en na een aantal jaren ervaring kunnen ze zich vestigen als zelfstandig florist of uitbater van een bloemen- en tuincentrum.

2.2 Algemene doelstellingen/competenties

Het uitgangspunt bij het opstellen van de algemene doelstellingen van dit leerplan is een inventaris van de competenties waarover een beginnend gespecialiseerd technisch medewerker bloemenzaak/tuincentrum beschikt.

Bij het realiseren van dit leerplan “bloemenzaak/tuincentrum” ontwikkelen de leerlingen onderstaande competenties:

- Als technisch medewerker planten herkennen en benoemen die worden verkocht en/of verwerkt in een bloemenzaak/tuincentrum. De eigenschappen en gebruiksmogelijkheden verwoorden en de informatie aanwenden in een verkoopgesprek.
- Als technisch medewerker informatie over planten opzoeken, samenvatten op een plantenfiche en die informatie aanwenden tijdens een verkoopgesprek.
- Als technisch medewerker zelfstandig (individueel) bloemen- en plantenarrangementen ontwerpen, samenstellen en evalueren.
- Bestaande verkoop- en werkruimten van een bloemenzaak/tuincentrum beoordelen, onderhouden en bevoorraden.
- Als technisch medewerker in een bloemenzaak/tuincentrum producten, zelfstandig of als lid van een team, etaleren en presenteren.
- Als technisch medewerker mondeling en schriftelijk communiceren en rapporteren.
- Als technisch medewerker in een bloemenzaak/tuincentrum een verkoopgesprek voeren, een verkoop realiseren en administratief afhandelen.
- Als technisch medewerker zelfstandig (individueel) of als lid van een team, de verzorging van de planten die worden verkocht in een bloemen- en tuincentrum voorbereiden, plannen, uitvoeren en controleren.

Verder wordt ook aandacht besteed om de ontwikkeling van:

- Interpersoonlijke competenties: in teamverband samenwerken, mondeling communiceren, rapporteren.
- Organisatorische competenties: efficiënt werken, klantgericht handelen, resultaatgericht werken, motiveren.
- Sturende competenties: werkzaamheden van een klein team plannen en coördineren.
- Beheersmatige competenties: net en ordelijk werken, nauwkeurig werken, veilig werken.
- Informatieverwerkende competentie: omgevingbewust handelen.

3 Algemene pedagogisch-didactische wenken

3.1 Geïntegreerde aanpak

Het denken vanuit competenties is het uitgangspunt bij het ontwikkelen van dit leerplan. Het is vanuit dat denken noodzakelijk om een degelijke samenhang tot stand te brengen tussen praktijk en theorie. Kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes worden geïntegreerd. Een eerste stap om op dit vlak goede resultaten te bereiken, is te vertrekken vanuit een geïntegreerd leerplan. Dit betekent dus dat er geen afzonderlijke leerplannen theorie, praktijk en stages worden gemaakt.

De leerplandoelstellingen en leerinhouden worden zodanig aangeboden dat praktijk, theorie en stages als één geheel door de leerlingen worden ervaren. Het is pedagogisch-didactisch ook belangrijk om de leerlingen in samenhang te laten leren. Indien de directie van de school ervoor kiest om de lesuren over verschillende leraren te verdelen, zullen de leraren de leerplandoelstellingen en leerinhouden in overleg opnemen in een gezamenlijk jaarplan. Overleg via de vakwerkgroep is noodzakelijk.

3.2 Verticale samenhang

Om de verticale opbouw optimaal te verzekeren, is het noodzakelijk om naast de doelstellingen van deze studierichting ook deze van de tweede en derde graad te kennen. In de tweede graad leert de leerling planten identificeren en verwerken. Het inoefenen van de vaardigheden gebeurt in de tweede graad onder begeleiding. Binnen

het vak Plant en groeimilieu leren ze ook welke factoren een invloed op de groei en ontwikkeling van planten en men deze kan beïnvloeden. In de derde graad worden deze kennis en deze inzichten toegepast en uitgediept in concrete productrealisaties (bloemen- en plantencreaties). Het inoefenen van vaardigheden in de derde graad gebeurt zoveel mogelijk zelfstandig (individueel of in teamverband).

3.3 Horizontale samenhang

Hoewel de leerplandoelstellingen en leerinhouden van dit leerplan zijn ingedeeld in verschillende onderwerpen is het de bedoeling om dat ze zo geïntegreerd en projectmatig mogelijk aangeboden worden.

3.4 Aanschouwelijk aspect

Er wordt tijdens de lessen Bloemenzaak en tuincentrum veel aandacht besteed aan het aanschouwelijke aspect. Breng de leerlingen regelmatig in contact met reële praktijkomstandigheden. Klassikaal bezoek aan goed ingerichte tuincentra en bloemenzaken, tentoonstellingen en gesprekken met leveranciers behoren tot de mogelijkheden.

3.5 Projectmatige aanpak

Dit leerplan leent zich tot projectmatig werken. Met een project wordt bedoeld: een geïntegreerde oefening of thema door één of meer leerlingen uit te voeren. Dit kan deels onder begeleiding, deels zelfstandig gebeuren. Bij het uitvoeren van een project kan vakoverschrijdend worden gewerkt. Het project is geen doel op zich, maar een middel om zelfstandig leren bij de leerlingen aan te moedigen.

Het vak Project/seminarie is verplicht gedurende twee lesuren per week. Het is evident dat de andere leerinhouden van de diverse onderdelen binnen het leerplan zo projectmatig mogelijk worden aangeboden.

3.6 De geïntegreerde proef

De geïntegreerde proef is wettelijk verplicht voor deze studierichting. Ze is een pedagogisch middel om leerplandoelstellingen van dit leerplan te realiseren en zelfstandig leren en werken gestalte te geven binnen deze studierichting. Tijdens de lessen project/seminarie werken de leerlingen het ganse schooljaar aan de realisatie van hun geïntegreerde proef. Ze worden hierbij begeleid door een leerkracht coach. De belangrijkste doelstelling is het zelfstandig leren en werken van de leerlingen op te volgen, aan te moedigen en eventueel bij te sturen. De leerkracht zorgt ervoor dat de opdrachten voor de leerlingen duidelijk zijn en aansluiten bij de doelstellingen van dit leerplan. Het is de bedoeling dat de geïntegreerde proef zeer praktisch wordt opgevat en dat stageactiviteiten worden geïntegreerd.

3.7 Stages/praktijk

Voor stages wordt binnen de studierichting Bloemsierkunst BSO geen afzonderlijk leerplan opgemaakt. De doelstellingen voor stages zijn opgenomen in dit geïntegreerde leerplan. De school beslist hoe deze doelstellingen het best gerealiseerd worden. Dit kan via praktische oefeningen op school, tijdens de stages, in onafhankelijke praktijkcentra, e.a.

De doelstellingen en leerinhouden die men wenst te realiseren via stages worden opgenomen in de stageactiviteitenlijst die samen met de stagebegeleider en stagementor(en), wordt opgemaakt.

Het is evident dat leerlingen van deze studierichting de stageplaats kiezen in een bloemenzaak, tuincentrum of een bedrijf dat gespecialiseerd is in interieurbeplantingen.

3.8 Bedrijfsbeheer

Voor het uitbaten van een bloemenzaak of tuincentrum is het attest bedrijfsbeheer noodzakelijk. In dit leerplan zijn **niet alle** doelstellingen voor het ontwikkelen van ondernemersvaardigheden opgenomen. We raden de directies aan binnen het complementaire gedeelte van deze studierichting minstens twee lessen Toegepaste economie aan te bieden.

De doelstellingen Bedrijfsbeheer zijn geïntegreerd in het leerplan Toegepaste economie. Het is niet de bedoeling om leerlingen op te zadelen met encyclopedische kennis maar het accent ligt op het trainen en ontwikkelen van ondernemersvaardigheden.

3.9 Aantal lestijden

Om de leraar behulpzaam te zijn bij het opstellen van de jaarplanning, stellen wij volgende raming voor in verband met de urenverdeling per thema. Deze raming is indicatief: de leerkracht is niet verplicht zich hier strikt aan te houden. Hij is ook niet verplicht alle doelstellingen van één hoofdstuk chronologisch na elkaar te behandelen.

VAK BLOEMENZAAK EN TUINCENTRUM Minimum 16 lesuren per week = 16 X 25 = 400 lesuren/jaar Minimum 10 lesuren praktijk per week, waarvan minimum 6 lesuren stage/week: 6 X 25 = 150 uren stage per schooljaar.		
	Theorie	Praktijkoefeningen
PLANTENKENNIS	50	
Als technisch medewerker planten herkennen en benoemen die worden verkocht en/of verwerkt in een bloemenzaak/tuincentrum. De eigenschappen en gebruiksmogelijkheden verwoorden en de informatie aanwenden in een verkoopgesprek. Als technisch medewerker informatie over planten opzoeken, samenvatten op een plantenfiche en die informatie aanwenden tijdens een verkoopgesprek.		
BLOEMEN- EN PLANTENARRANGEMENTEN	50	50
Als technisch medewerker zelfstandig (individueel) bloemen- en plantenarrangementen ontwerpen, samenstellen en evalueren.		
PLANTENVERZORGING	0-25	25
Als technisch medewerker zelfstandig (individueel) of als lid van een team, de verzorging van de planten die worden verkocht in een bloemen- en tuincentrum voorbereiden, plannen, uitvoeren en controleren.		
INRICHTING EN ONDERHOUD VERKOOPRUIMTEN	25	
Bestaande verkoop- en werkruimten van een bloemenzaak/ tuincentrum beoordelen, onderhouden en bevoorraden.		
ADMINISTRATIE, COMMUNICATIE EN ORGANISATIE	25-50	25
Als technisch medewerker in een bloemenzaak/tuincentrum een verkoopgesprek voeren, een verkoop realiseren en administratief afhandelen. Als technisch medewerker in een bloemenzaak/tuincentrum producten zelfstandig of als lid van een team etaleren en presenteren. Als technisch medewerker mondeling en schriftelijk communiceren en rapporteren.		
STAGES		150-200
TOTAAL	150-200	250-300

4 Leerplandoelstellingen, leerinhouden, pedagogisch-didactische wenken

4.1 Plantenkennis

Competenties

- Als technisch medewerker planten herkennen en benoemen die worden verkocht en/of verwerkt in een bloemenzaak/tuincentrum. Hun eigenschappen en gebruiksmogelijkheden verwoorden en de informatie aanwenden in een verkoopgesprek.
- Als technisch medewerker informatie over planten opzoeken, samenvatten op een plantenfiche en die informatie aanwenden tijdens een verkoopgesprek.

Plantenlijst “te kennen planten”

De plantenlijst moet alle planten (minimum 450) bevatten die de leerlingen moet kunnen herkennen en benoemen op het eind van het derde leerjaar van het derde leerjaar Bloemsierkunst BSO. De te kennen planten worden verdeeld over de verschillende plantenrubrieken. Een overzicht per rubriek vindt u in onderstaande tabel. De plantenlijst vermeldt ook de planten, opgenomen in de plantenlijsten van de tweede en derde graad (eerste en tweede leerjaar). De plantenlijst wordt samengesteld door de vakleerkracht en aan de leerlingen overhandigd bij de start van het nieuwe schooljaar. De plantenlijst van Bloemsierkunst BSO vermeldt uiteraard ook alle planten die voorkomen op de lijsten van de tweede en derde graad (eerste en tweede leerjaar) Tuinbouw BSO.

De lijst mag altijd uitgebreid worden. Het is vanzelfsprekend dat de lijst plantennamen bevat waarmee de leerlingen worden geconfronteerd op hun stagebedrijf of bij het creëren van bloemen- en plantenarrangementen. De vakleerkracht vult zelf 400 plantennamen in en de leerling(e) voegt in de loop van het schooljaar zelf 50 planten toe aan de lijst. De leerling(e) kiest uiteraard voor planten die voorkomen op het stagebedrijf of worden gebruikt bij het maken van bloemen- en plantenarrangementen tijdens de praktijkoefeningen. Het is belangrijk dat de leerkracht de meest verkochte en courante planten opneemt in de plantenlijst.

**Aantal planten per rubriek
die de vakleerkrachten dienen op te nemen in de plantenlijst over de graden heen**

		Tweede graad Tuinbouw BSO		Derde graad Tuinbouw BSO 1e + 2e leerjaar		Derde graad Bloemsier- kunst BSO 3de leerjaar
Opbouw doelstellingen						
Eenjarige planten		12		24		24
Tweejarige planten		3		6		6
Vaste planten		12		40		40
Bol- en knolgewassen		8		20		20
Loofbomen		15		20		20
Bladverliezende sierheesters		8		40		40
Bladhoudende sierheesters		8		40		40
Coniferen		4		20		20
Haagplanten		4		10		10
Lei- en klimplanten		2		10		20
Vijverplanten		0		10		20
Kamerplanten (bloeiende)		7		20		40
Kamerplanten (bladplanten)		7		20		30
Snijbloemen		10		20		30
Rozen voor groenaanleg		0		0		10
Planten/stageplaats		0		0		50
Levend plantmateriaal ge- bruikt als hulpmateriaal						30
TOTAAL		100		300		450

LEERPLANDOELSTELLINGEN

- De belangrijkste snijbloemen die verkocht worden in een bloemenzaak en/of tuincentrum herkennen en benoemen.
 - De voornaamste gebruikseigenschappen van de verschillende soorten snijbloemen in verband met de commercialisatie verwoorden.
 - De belangrijkste soorten snijgroen en levend hulpmateriaal die verwerkt worden in bloemen- en plantenarrangementen herkennen en benoemen, en hun gebruikseigenschappen verwoorden.
 - De herkomst van de snijbloemen, snijgroen en levend hulpmateriaal duiden.
 - Informatie over snijbloemen opzoeken, lezen, toelichten aan klanten en vastleggen op plantenfiches.
-
- De kamerplanten indelen.
 - De meest verkochte kamerplanten opnoemen, herkennen en benoemen.
 - De herkomst van kamerplanten duiden.
 - Het verband aantonen tussen herkomst van kamerplanten en hun verzorging.
 - De gebruiksmogelijkheden van kamerplanten toelichten.
 - Informatie over kamerplanten opzoeken, lezen, toelichten aan klanten en vastleggen op plantenfiches.
-
- De tuinplanten indelen.
 - De meest verkochte sierplanten die als tuinplant worden aangewend herkennen en benoemen, en hun gebruikseigenschappen verwoorden.
 - Informatie over tuinplanten opzoeken, lezen, toelichten aan klanten en vastleggen op plantenfiches.

LEERINHOUDEN

Kennis van snijbloemen en levend hulpmateriaal

- Kennis van snijbloemen
- Meest verkochte soorten snijbloemen
- Eigenschappen
- Snijgroen en levend hulpmateriaal
- Eigenschappen
- Herkomst van snijbloemen, snijgroen, en levend hulpmateriaal
- Informatiebronnen snijbloemen en snijgroen

Kennis van kamerplanten

- Indeling van de kamerplanten
- Meest verkochte kamerplanten
- Herkomst
- Gebruiksmogelijkheden
- Informatiebronnen kamerplanten

Kennis van sierplanten die als tuinplant worden aangewend

- Indeling
- Sierheesters
- Coniferen
- Vaste planten
- Eénjarigen, tweejarigen, bol- en knolgewassen
- Vijverplanten
- E.a.
- Informatiebronnen tuinplanten

DIDACTISCHE WENKEN

Plantenboek – plantenfiches

- Om het zelfstandig werk aan te moedigen, beschikken de leerlingen over een plantenboek of plantenfiches waarin informatie over de planten op de plantenlijst wordt neergeschreven en verzameld.
- Door het gebruik van dit plantenboek krijgen leerlingen een beeld van de meest verkochte planten in de bloemenwinkels, tuincentra en andere distributiekanaalen.

Plantenkennis tweede graad Tuinbouw BSO

- De leerlingen starten met het bijhouden van dit plantenboek in de tweede graad Tuinbouw BSO. Elke plantenfiche bevat minstens een afbeelding van de plant, de juiste benaming en de eisen aan standplaats en omgeving (groeivoorwaarden). Het is niet de bedoeling dat de groeivoorwaarden voor elke plant die voorkomt op de plantenlijst genoteerd worden op de plantenfiche. Het volstaat om dit te doen voor een twintigtal belangrijke planten. De basiskennis in verband met de groeivoorwaarden en de verzorging van planten wordt aangereikt in het vak Plant en groeimilieu van de tweede graad Tuinbouw BSO.
- Het aantal fiches is beperkt tot 100.
- Leerlingen kunnen een link leggen tussen de wetenschappelijke naam (volledige naam) en de plant zelf. Ze herkennen de planten en geven de Nederlandse naam en geslachtsnaam.

Plantenkennis derde graad Tuinbouw BSO

- In de derde graad neemt het aantal plantenfiches toe en worden meer specifieke gegevens per plant genoteerd, zoals toepassingsmogelijkheden en specifiek onderhoud, kostprijs e.a.
- Het aantal planten is beperkt tot 300.
- Leerlingen kunnen een link leggen tussen de wetenschappelijke naam (volledige naam) en de plant zelf. Ze herkennen de planten en geven de Nederlandse naam, en de geslachts- en soortnaam.
- De leerlingen kunnen de verzamelde informatie van 25 plantenfiches toelichten.

Plantenkennis derde graad Bloemsierkunst BSO

- In het specialisatiejaar Bloemsierkunst BSO moet iedere leerling(e) vijftig degelijk uitgewerkte plantenfiches maken van planten die voorkomen op de plantenlijst. Ze moeten de inhoud van de fiches kennen en deze informatie aanwenden tijdens het maken van bloemen- en plantenarrangementen of het voeren van een verkoopgesprek met klanten.
- Als stageopdracht kunnen de leerlingen van een aantal belangrijke snijbloemen, planten of hulpmaterialen een plantenfiche opmaken. De informatie over de planten winnen ze in via verschillende kanalen. De neergeschreven informatie op de plantenfiche dient om planteninfo te geven aan klanten. Ze bevat o.a. de volgende elementen: eigenschappen, standplaats, verzorgingstips, kostprijs. Maak tijd in het lessenpakket om de leerlingen op geregelde tijdstippen te laten oefenen in het verstrekken van productinformatie aan potentiële klanten. Een goed uitgewerkte plantenfiche kan voor de leerlingen een goede ondersteuning bieden.
- Leerlingen kunnen een link leggen tussen de wetenschappelijke naam (volledige naam) en de plant zelf. Ze herkennen de planten en noemen de Nederlandse naam en de geslachts- en soortnaam.
- De leerlingen kunnen de verzamelde informatie van 50 plantenfiches toelichten.

Algemeen

- Maak tijd binnen de voorziene lessen om de leerlingen op geregelde tijdstippen te laten oefenen in het mondeling verstrekken van productinformatie. Een goed uitgewerkte plantenfiche biedt hierbij een goede ondersteuning.

4.2 Bloemen- en plantenarrangementen

Competentie

- Als technisch medewerker zelfstandig (individueel) bloemen- en plantenarrangementen ontwerpen, samenstellen en evalueren.

4.2.1 *Basisprincipes toepassen bij het ontwerpen en voorbereiden van bloemen- en plantenarrangementen*

LEERPLANDOELSTELLINGEN

- Elementen van de compositie, vorm- en kleurengebruik van bloemwerk herkennen en beschrijven, en basisprincipes toepassen.
- Verschillende soorten bloemen- en plantenarrangementen herkennen en benoemen, en de kenmerken ervan verwoorden.
- De belangrijkste stijlen binnen de bloemsierkunst herkennen en toelichten.
- Uit de beeldende kunst en de kunstgeschiedenis ontwikkelingen en trends afleiden voor het huidige bloemwerk.
- De belangrijkste trends voor het maken van bloemen- en plantenarrangementen toelichten.
- Uit verschillende informatiebronnen de recentste trends en vaktechnische ontwikkelingen afleiden en implementeren in de uitvoering van bloemen- en plantenarrangementen.
- Bloemen en plantenarrangementen ontwerpen en samenstellen in overeenstemming met de wens van de klant en/of opdrachtgever.
- Een bloemen- en plantenarrangement ontwerpen en samenstellen in harmonie met de omgeving.
- Een ontwerp schetsen voor een bloemen- en plantenarrangement

LEERINHOUDEN

Compositieleer

- Compositieleer
- Vormgeving
- Kleurengebruik
- Bloemvormen en bloemtypes
- Materialen en technieken

Soorten bloemen en plantenarrangementen

Stijlen in de bloemsierkunst

Invloeden uit de beeldende kunst en kunstgeschiedenis op het hedendaags bloemschikken

Trends in het hedendaags bloemschikken

Informatiebronnen

- Vakliteratuur
- Standaardwerken in verband met bloemsierkunst
- Tijdschriften
- Interessante websites

Ontwerpen in functie van de wens van de klant

Relatie bloemen- en plantenarrangement en omgeving

Schetsen van een ontwerp van een bloemen- en plantenarrangement

Offerte en calculatie

- Voor een bloemen- en plantenarrangement een offerte of calculatie uitwerken.
- Benodigde materialen voor het uitvoeren van bloemen- en plantenarrangement berekenen en bestellen.
- Offerte
- Kostprijsberekening
- Berekening hoeveelheid materiaal
- Bestelling materiaal

DIDACTISCHE WENKEN

- Laat de leerlingen afgewerkte bloemen- en plantenarrangementen analyseren en beoordelen. Ze bestuderen en evalueren de compositie, vorm- en kleurgebruik, evenwicht, materiaalkeuze e.a.
- Laat hen kennis maken met de invloeden van kunstgeschiedenis op het hedendaagse bloemenwerk en via bronnenstudie, met de nieuwste trends bij het verwerken van etaleren en presenteren van planten.
- Vervolgens leiden ze een aantal basisprincipes af voor het samenstellen van complex bloemenwerk en ontwikkelen ze een eigen visie.
- Voorzie in de planning enkele opdrachten waarbij de leerlingen de link dienen te leggen tussen het bloemenwerk en de omgeving of waarin de invloed vanuit de kunstgeschiedenis kan worden aangetoond.
- Het boek "Met kunst- en bloemwerk- 5000 jaar cultuurgeschiedenis en bloemgebruik" uitgegeven door het Ontwikkelcentrum in Ede-Wageningen is een zeer interessant inspiratieboek als ondersteuning bij de voorbereiding van deze lessenreeks (zie 7 *Bibliografie*).

4.2.2 Bloemen- en plantenarrangementen samenstellen – praktische oefeningen

LEERPLANDOELSTELLINGEN

- De belangrijkste materialen die worden aangevend bij het creëren van bloemen- en plantenarrangementen herkennen, en de gebruikseigenschappen verwoorden.
- Materialen gebruiksklaar maken.
- Het gereedschap waarmee men werkt bij het bloemschikken op de juiste, veiligste en meest ergonomische manier hanteren.
- Ondergronden voor bloemen- en plantenarrangementen samenstellen.

LEERINHOUDEN

Kennis van de dode materialen en courante hulpmiddelen die worden gehanteerd bij het samenstellen van bloemen- en plantenarrangementen

- Ondergronden
- Steekschuim
- Recipiënten (vazen, schalen, manden, sierpotten e.a.)
- Linten
- Lijm, draad, krammen
- Seizoensartikelen, sfeer- en cadeauartikelen
- Droogbloemen
- Decoratiematerialen
- E.a.
- Gereedschappen en materialen gebruikt bij het opmaken van bloemen- en plantenarrangementen

Basistechnieken bloemschikken toepassen

- Ondergronden maken

- Bloemen, bladmaterialen vruchten en dode materialen van draad voorzien of gebruiksklaar maken.
- Dode en levende materialen van draad voorzien
 - technieken
 - soorten draden
 - verband draaddikte en toepassing
 - praktische oefeningen
- Bindtechnieken toepassen.

Bloemen- en plantenarrangementen uitvoeren

- Verschillende vormen van bloemen- en plantenarrangementen samenstellen vertrekkend vanuit een ontwerp.
- Namen en eigenschappen van de producten en planten (delen) waarmee hij werkt bij het samenstellen van bloemenarrangementen benoemen.
- Vazen en schalen in experimentele vormgeving opmaken.

Keuze uit:

- Tafelversiering
- Seizoens –en gelegenhedenbloemwerk
- Graf- en rouwbloemwerk
- Cadeauversiering
- Bruidswerk
- Thematisch bloemwerk
- Experimenteel bloemwerk
- Plantenschalen opvullen
- E.a.

Draadgebonden bloemwerk

- Corsages maken.
- Vormen van draadgebonden bloemwerk maken.
- Corsages
- Draadgebonden bloemwerk

Handgebonden boeketten samenstellen

- Diverse vormen en technieken van handgebonden boeketten samenstellen.
- Parallel gebonden
- Schoofsgebonden
- Boeket op vorm
- Biedermeierboekket
- E.a.

Interieurbeplantingen

- Opdrachten in verband met interieurbeplantingen en –onderhoud uitvoeren.
- Schaal- en bloembakbeplantingen uitvoeren.
- Hydrocultuur bij kamerplanten
- Uitgangspunten bij het uitvoeren van interieurbeplantingen.
- Schaal – en bloembakbeplanting
- Plantenkeuze
- Onderhoud

Evaluatiecriteria voor bloemwerk

- Bloemen- en plantenarrangementen op esthetische aspecten en verkoopwaarde beoordelen.
- Eigen bloemwerk zelf evalueren en tips voor de toekomst verwoorden.
- Zelfevaluatie van eigen bloemwerk

- Eigen functioneren bij het samenstellen van bloemen –en plantenarrangementen evalueren.
- Nauwkeurig de verkoopprijs van een bloemen- en plantenarrangement berekenen.
- Nacalculaties verrichten en de arbeidsuren berekenen per bloemwerk.
- Verslagen maken van uitgevoerd bloemwerk.
- Verkoopprijs van een bloemen- en plantenarrangement
- Nacalculatie van een bloemen- en plantenarrangement
- Verslagen uitgevoerd bloemwerk

DIDACTISCHE WENKEN

Leerlijn samenstellen van bloemen– en plantenarrangementen

- In de tweede graad Tuinbouw BSO ligt de klemtoon op het verwerven van basistechnieken en vaardigheden bij het samenstellen van eenvoudig bloemwerk.
- In het eerste en tweede leerjaar van de derde graad Tuinbouw BSO wordt eenvoudig bloemwerk (bloemstukken en opvullen van schalen) onder begeleiding samengesteld.
- In het specialisatiejaar Bloemsierkunst BSO ontwikkelen de leerlingen competenties om complexer bloemwerk samen te stellen. Vertrekkend vanuit opdrachten realiseren ze zelfstandig bloemen- en plantenarrangementen. Ze ontwerpen het bloemwerk, bereiden de uitvoering voor, voeren ze zelfstandig uit en reflecteren samen met hun medeleerlingen en begeleiders over het resultaat. Ze zijn de eindverantwoordelijke voor de realisatie van het bloemwerk.
- Bij de evaluatie worden ook de interpersoonlijke, beheersmatige en organisatorische competenties geëvalueerd.
- Bij het uitschrijven van de opdrachten worden enkele oefeningen voorzien die behoren tot het thematische en experimentele bloemwerk.

Voorstellen van bloemen- en plantenarrangementen in de derde graad BSO

Derde graad – eerste en tweede leerjaar Tuinbouw BSO Eenvoudig bloemwerk	Derde leerjaar – derde graad Bloemsierkunst BSO Complexer bloemwerk
Tafelstukjes	Tafelversiering
Kerststukjes – adventskransen – deurkransen	Kerstversiering
Grafstukjes	Rouwwerk
Bruidsboeket – corsage	Bruidswerk en kerkversiering
Bloemstukken	Bloemwerk voor etalage
E.a.	E.a.

Het is niet noodzakelijk de dode en levende materialen die worden aangewend bij het samenstellen van de verschillende bloemen- en plantenarrangementen encyclopedisch een na een te behandelen. De leerkracht kan door een goede keuze van de opdrachten ervoor zorgen dat tijdens het schooljaar de kennis en het gebruik ervan gespreid worden over het ganse schooljaar en gelinkt worden aan de opdrachten.

4.3 Inrichting en onderhoud van de bedrijfsruimten van een bloemenzaak en/of tuincentrum

Competenties:

- Bestaande verkoop- en werkruimten van een bloemenzaak/ tuincentrum beoordelen, onderhouden en bevoorraden.
- Als technisch medewerker(-ster) in een bloemenzaak/tuincentrum producten, zelfstandig of als lid van een team, etaleren en presenteren.
- Als technisch medewerker mondeling en schriftelijk communiceren en te rapporteren.

4.3.1 De inrichting van bestaande bloemenzaak/tuincentra analyseren, beoordelen en voorstellen tot aanpassingen verwoorden

LEERPLANDOELSTELLINGEN

- Technische tekeningen van de bedrijfsruimte van een bestaande bloemenzaak/tuin-centrum maken.
- De structuur en inrichting van bestaande bloemenzaken en/of tuincentra analyseren.
- De belangrijkste voorzieningen van de verschillende bedrijfsruimten en de eisen waaraan ze moeten voldoen afleiden uit de analyse.
- Intern transport en trafiek binnen een bloemenzaak en tuincentrum analyseren.
- De basisprincipes die men hanteert bij het inrichten en beoordelen van bedrijfsruimten verwoorden.

LEERINHouden

Analyse van bestaande bloemenzaken en/of tuincentra

- Belangrijkste voorzieningen
 - Inrichting verkoopruimten
 - Inrichting werkruimten
 - Inrichting, magazijn, opslag, koelcel
 - Verlichting
 - Verwarming
 - Parkeergelegenheid
 - E.a.
- Eisen waaraan de belangrijkste voorzieningen moeten voldoen
- Intern transport en trafiek

Basisprincipes bij het inrichten van verkoop- en werkruimten bij een bloemenzaak en/of tuincentrum

- Arbeidskundige aspecten
- Veiligheidsaspecten en –voorzieningen
- Klantvriendelijke inrichting
- Ergonomische aanpassingen
- Verkoopstechnische aspecten
- Aspecten in verband met het behoud van de kwaliteit van de aangeboden producten.
- E.a.

Beoordeling van een bestaand bloemenzaak/tuincentrum

- Bestaande bedrijfsruimten van een bestaande bloemenzaak / tuincentrum beoordelen.
 - Uit een voorafgaande analyse en beoordeling van bestaande bedrijfsruimten een eigen visie ontwikkelen en suggesties tot aanpassingen formuleren.
 - De bedrijfsruimten beoordelen volgens de regels i.v.m het voorkomen, beperken en beheersen van veiligheids-, gezondheids- en welzijnsrisico's.
- Beoordelingscriteria verkoopruimten
 - Veiligheidsaspecten en –voorzieningen

DIDACTISCHE WENKEN

- Laat leerlingen de inrichting en de structuur van diverse bloemenzaken en tuincentra bestuderen, analyseren en tekenen. Ze maken ook een schets van de structuur en inrichting van de bloemenzaak of het tuincentrum waar ze stage doen.
- Vertrekkend vanuit hun analyse stellen ze enkele belangrijke criteria op waarmee men rekening moet houden bij het inrichten van een bloemenzaak/tuincentrum.
- Op basis van die criteria beoordelen ze bestaande situaties en ontwikkelen ze eigen visie in verband met de inrichting en organisatie van een bloemenzaak/tuincentrum.
- Daarna kunnen ze voorstellen formuleren tot mogelijke aanpassingen van de bestaande situatie(s). Geef de leerlingen tijdens de lessen de tijd om de inrichting en structuur van hun stageplaats te beoordelen.

4.3.2 *Uitpakken en verkoopklaar maken van planten, snijbloemen en andere artikelen die worden verkocht in een bloemenzaak/tuincentrum*

LEERPLANDOELSTELLINGEN

- De geleverde goederen in ontvangst nemen, transporteren, en alert zijn voor beschadigingen.
- Bestellingen controleren aan de hand van de leveringsbons.
- De geleverde producten op kwaliteit en kwantiteit controleren.
- Gebreken aan producten registreren en rapporteren.
- Uitpakken van snijbloemen, planten en andere artikelen die worden verkocht in een bloemenzaak/tuincentrum.
- De productvoorraad aanvullen.

LEERINHouden

In ontvangst nemen van goederen

- Lossen en in ontvangst nemen van aangekochte goederen
- Transportmiddelen
- Controle van de levering aan de hand van een leveringsbon
- Kwaliteits- en kwantiteitscontrole
- Rapporteren van de gebreken aan geleverde producten

Uitpakken van geleverde goederen

- Producten die worden verkocht in een tuincentrum
- Snijbloemen
- Planten
- E.a.

Voorraad beheren

- Geautomatiseerde registratiesystemen en orderverwerkingssystemen hanteren.
- Stockbeheer

Artikelen verkoopklaar maken

- Het principe first-in first-out beschrijven en toepassen.
- First-in first-out principe
- Producten voorzien van codes en prijzen.
- Producten coderen en prijzen
- Plantenetiketten met onderhoudstips aanbrengen.
- Plantenetiketten
- Snijbloemen schoonmaken en verkoopklaar maken.
- Verkoopklaar maken snijbloemen
- Tuingereedschap, werktuigen, machines en andere artikelen aan de hand van bijbehorende instructies monteren.
- Verkoopklaar maken van andere artikelen die verkocht worden in een tuincentrum.

DIDACTISCHE WENKEN

- Het uitpakken en verkoopklaar van planten en andere artikelen die voorkomen in een bloemenzaak/tuincentrum wordt vooral op de stageplaats getraind. Het is in dit verband belangrijk dat de leerlingen enkele basisprincipes en vaardigheden aanleren.
- Plan tijdens het schooljaar enkele opdrachten in verband met het verkoopklaar maken van de producten die in team worden gerealiseerd. Op die manier is het mogelijk om een aantal interpersoonlijke, beheersmatige en organisatorische competenties te ontwikkelen en te evalueren. Creëer tijdens de lessen voldoende ruimte om de samenwerking en het zelfstandig werken en leren te evalueren.

4.3.3 *Bedrijfsruimten van een bloemenzaak/tuincentrum onderhouden*

LEERPLANDOELSTELLINGEN

- Bedrijfsruimten schoonhouden.
- Reinigingsproducten en procedures toepassen.
- Schoonmaakgereedschappen en hulpmiddelen gebruiken.
- Schoonmaakapparaten schoonhouden.
- Volgens de wettelijke voorschriften afvalstromen scheiden en afvalproducten afvoeren.

LEERINHOUDEN

- Basisprincipes schoonhouden bedrijfsruimten
- Reinigingsproducten en procedures
- Schoonmaakgereedschappen
- Schoonmaakapparaten
 - Soorten en hun toepassing
 - Gebruik
 - Onderhouden
- Afvalbeheer
- Wettelijke voorschriften in verband met afvalbeheer in een bloemenzaak en/of tuincentrum

DIDACTISCHE WENKEN

- Plan tijdens het schooljaar enkele opdrachten in verband met het onderhoud van verkoop- en werkruimten van de producten die in team worden uitgerealiseerd. Op die manier is het mogelijk om een aantal interpersoonlijke en beheersmatige competenties te ontwikkelen en te evalueren. Creëer tijdens de lessen voldoende ruimte om de samenwerking en het zelfstandig werken en leren te evalueren.

- U kunt de leerlingen een werkplanning en verdeling laten opmaken voor een bestaande bloemenzaak/tuincentrum en eventueel voor hun stageplaats.

4.4 Verkoopadministratie, communicatie en organisatie

Competenties:

- Als technisch medewerker bloemenzaak/tuincentrum een verkoopgesprek voeren, een verkoop realiseren en administratief afhandelen.
- Als technisch medewerker mondeling en schriftelijk communiceren en rapporteren.
- Als technisch medewerker in een bloemenzaak/tuincentrum producten, zelfstandig of als lid van een team, etaleren en presenteren.

4.4.1 Een verkoopgesprek voeren en een verkoop realiseren

LEERPLANDOELSTELLINGEN

- Een verkoopgesprek met klanten voeren.
- Op een educatieve en klantvriendelijke wijze voorlichting geven aan klanten.
- Waar nodig klanten op een klantvriendelijke manier doorverwijzen.
- Communicatietechnieken in verband met omgaan met klanten omschrijven en toepassen.
- Een verkoop realiseren.
- Prioriteiten stellen met betrekking tot klantenhandelingen.
- De informatiebehoefte van de klant inschatten.
- Productinformatie verstrekken aan klanten en op grond daarvan de klanten adviseren.
- Symbolen en onderhoudstips die voorkomen op het plantenetiket toelichten.
- Borden met informatie over planten en producten, ontwerpen en aanbrengen in de verkoopruimten.
- Snel informatie op zoeken en productinformatiesystemen hanteren.
- De gebruiksaanwijzing van de producten lezen, toelichten en eventueel de werking ervan demonstreren.
- Op eigen initiatief gegevens over afleveringsmogelijkheden en -voorwaarden van producten verstrekken.
- Besluitvaardig, commerciële service en klachtenafhandeling verzorgen.

LEERINHouden

Verkoopgesprek

- Communicatietechnieken voor het voeren van een verkoopgesprek
- Klantenhandelingen
- Informatiebehoefte
- Informatie over producten en de onderneming
- Inwinnen van informatie
- Demonstratie van producten, werkwijze en werkmethoden
- Planning levering
- Informatie over service en aflevering
- Klachtenbehandeling

Verkooptechnieken en –strategieën

- Verschillende verkooptechnieken en verkoopstrategieën verwoorden en hanteren.
- Verkoopbaarheid van een nieuw product binnen een bestaand klantenbestand inschatten.
- Eenvoudige en courante marketingbegrippen uitleggen en er ook gebruik van maken.
- Courante verkoopformules toepassen.
- Bestellingen en opdrachten verwerven.
- Klantenprofielen herkennen.
- Overzicht van de verkooptechnieken en strategieën
- Onderhandelingstechnieken
- Verkoopbaarheid van een product
- Marktbegrippen: distributiekolom, doelgroep, e-commerce, CRM, ...
- Distributietechnieken en verkoopformules.
- Principes van klantenbinding
- Push en pull techniek
- Afroom- en penetratiestrategie
- Klantenprofielen
- Verkoop- en onderhoudscontracten.

Reclametechnieken

- Verschillende reclametechnieken verkoopstrategieën verwoorden en hanteren.
- Boeket van de maand
- Rol van de VLAM in verband met het stimuleren van de verkoop
- Mailing
- Advertenties

Administratie bij de verkoop

- De administratie van een verkoop uitvoeren en de verkoopresultaten rapporteren en toelichten.
- De kassa van een bloemenwinkel en/of tuincentrum gebruiksklaar maken en kassahandelingen verrichten.
- Bestellingen noteren en plannen.
- Factuur opstellen.
- De verschillende betaalmiddelen herkennen en betalingsverrichtingen correct uitvoeren.
- Resultaten van de verkoop rapporteren en toelichten.
- Kas opmaken.
- Dagopbrengst controleren.
- Kassabeheer
- Beheer verkoopdocumenten
- Bestellingen, bestelbonnen
- Facturatie
- Betalingen
- Verkoopresultaten

Afleveren en inpakken van verkochte artikelen

- Snijbloemen, planten en andere artikelen inpakken en afleveren.
- Doel en technieken
- Inpakmaterialen
- Inpakken en afwerking boeketten
- Inpakken van kamerplanten als geschenk
- E.a.

DIDACTISCHE WENKEN

- Laat leerlingen tijdens de lessen oefenen in het voeren van een verkoopgesprek. U kunt de leerlingen eerst verkoopgesprekken laten analyseren en commentariëren. Ze maken een verslag met de evaluatie van een aantal verkoopgesprekken die ze hebben gevolgd in een bloemenzaak/tuincentrum.
- Vertrekkend vanuit hun analyse stellen ze enkele belangrijke criteria op waarmee men rekening moet houden bij het verkoopgesprek.
- Op basis van die criteria beoordelen ze bestaande situaties en ontwikkelen ze een eigen visie in verband met het voeren van een verkoopgesprek.
- Laat de verkoopgesprekken tijdens de lessen evalueren door medeleerlingen. Het betrekken van de taal-leerkracht bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van het verkoopgesprek betekent een meerwaarde.
- De stagebegeleider zorgt ervoor dat de leerlingen ook de kans krijgen om verkoopgesprekken en verkopen te realiseren op hun stageplaats. Evaluatie van het gesprek door de stagebegeleider samen met de stagegever is een uitgangspunt. Eventueel kunnen klanten betrokken worden bij de evaluatie.
- Op die manier is het mogelijk om een aantal interpersoonlijke, beheersmatige en organisatorische competenties te ontwikkelen en te evalueren. Creëer tijdens de lessen voldoende ruimte om verkoopgesprekken en klantgerichtheid te evalueren en tips te geven tot het bijsturen ervan.

4.4.2 Producten presenteren en etaleren in een bloemenzaak en/of tuincentrum

LEERPLANDOELSTELLINGEN

- Basisprincipes in verband met het etaleren en presenteren van producten verwoorden en toepassen in concrete werkopdrachten.
- Diverse technieken voor het verwerken van etalage- en decoratiematerialen toepassen.
- Belangrijkste trends en ontwikkelingen in verband met decoratie en presentatie toelichten.
- Planten, bloemstukken en andere producten etaleren en presenteren.
- Een verkoopruimte op eigen initiatief met productpresentaties decoreren.
- Beeldmateriaal en tekeningen van bloemwerk presenteren.

LEERINHOUDEN

Basisprincipes etaleren en presenteren

- Basisprincipes bij het maken van productpresentatie
- Impuls-, magneet- en meetgroepen
- Verschillende decoratie- en presentatietechnieken
- Belangrijkste trends en ontwikkelingen op het gebied van decoratie- en presentatietechnieken.

Praktische oefeningen: etaleren en presenteren van gerealiseerd bloemwerk

DIDACTISCHE WENKEN

Bovenstaande doelstellingen in verband met het etaleren en presenteren van planten en andere producten die worden verkocht in een bloemenzaak/tuincentrum, behoren niet tot het fundamentele gedeelte van het eerste en tweede leerjaar van derde graad BSO Tuinbouw.

- Laat leerlingen etalages en presentaties van diverse bloemenzaken en tuincentra bestuderen, analyseren en tekenen. Ze maken ook een studie van de etalage(s) en presentatie(s) die voorkomen in de bloemenzaak/tuincentrum waar ze stage lopen. Vertrekkend vanuit hun analyse stellen ze enkele belangrijke criteria op waarmee men rekening moet houden bij het etaleren en presenteren. Op basis van die criteria beoordelen ze bestaande situaties en ontwikkelen ze een eigen visie.

- Geef hen tijdens de lessen de tijd om het etaleren en presenteren van producten op hun stageplaats te becommentariëren.
- Tenslotte laat u de leerlingen, binnen de lessen, een aantal etalages/presentaties ontwerpen, uitvoeren en evalueren. Op die manier is het mogelijk om een aantal interpersoonlijke, beheersmatige en organisatorische competenties te ontwikkelen en te evalueren.

4.5 Productverzorging in een bloemenzaak en/of tuincentrum

Competenties:

- Als technisch medewerker zelfstandig (individueel) of als lid van een team, de verzorging van de planten die worden verkocht in een bloemen- en tuincentrum voorbereiden, plannen, uitvoeren en controleren.
- Als technisch medewerker mondeling en schriftelijk communiceren en rapporteren.

LEERPLANDOELSTELLINGEN

- Beschadigingen en aantastingen signaleren en registreren.
- Dagelijkse verzorgingsactiviteiten aan snijbloemen, planten en ander levend materiaal voorbereiden, plannen en uitvoeren.
- Over de uitgevoerde verzorgingsactiviteiten mondeling en schriftelijk rapporteren

LEERINHouden

Verzorgingsactiviteiten planten en ander levend materiaal

- Planten water geven
- Planten voeding geven
- Planten schoonmaken
- Geëtaleerde planten schikken en herschikken
- Niet-verkochte planten opruimen
- Snijbloemen verzorgen
- Klimaat controleren en bijsturen
- Planten oppotten en verpotten
- Planten beschermen tegen minder gunstige omstandigheden
- Beschadigingen vaststellen en voorkomen
- Planning en controle
- E.a.

DIDACTISCHE WENKEN

- Tijdens het eerste en tweede leerjaar van de derde graad tuinbouw ontwikkelen leerlingen competenties om planten onder begeleiding te verzorgen. Ze voeren de opdrachten i.v.m het verzorgen van planten die ze ontvangen van hun directe overste routinematig uit. De eindverantwoordelijkheid voor de uitvoering ligt bij hun directe overste.
- In het zevende specialisatiejaar bloemsierkunst ligt het accent op het zelfstandig kunnen controleren van planten, plannen en uitvoeren van verzorgingsactiviteiten aan planten die verkocht worden in een bloemenzaak of tuincentrum. De leerling(e) is eindverantwoordelijke voor de planning en de uitvoering.
- De uit te voeren verzorgingsactiviteiten zijn ook complexer.

Leerplannen van het VVKSO zijn het werk van leerplancommissies, waarin begeleiders, leraren en eventueel externe deskundigen samenwerken.

Op het voorliggende leerplan kunt u als leraar ook reageren en uw opmerkingen, zowel positief als negatief, aan de leerplancommissie meedelen via e-mail (leerplannen@vvkso.vsko.be) of per brief (Dienst Leerplannen VVKSO, Guimardstraat 1, 1040 Brussel).

Vergeet niet te vermelden over welk leerplan u schrijft: vak, studierichting, graad, licapnummer.

Langs dezelfde weg kunt u zich ook aanmelden om lid te worden van een leerplancommissie.

In beide gevallen zal de Dienst Leerplannen zo snel mogelijk op uw schrijven reageren.

5 Evaluatie

Evalueren is geen doel op zich. Het maakt deel uit van het didactische proces. Via allerlei vormen van evalueren, krijgen de leerlingen en de leraar informatie over de bereikte en niet-bereikte leerdoelen.

Zowel het **proces** als het **product** worden geëvalueerd. De klemtoon ligt daarbij uiteraard op het proces want de hoofdbedoeling van het evalueren is bijsturen en remediëren.

Bij het evalueren wordt aandacht besteed aan:

- cognitieve vaardigheden (kennen, begrijpen, inzien, toepassen);
- psychomotorische vaardigheden (nadoen, oog-hand-coördinatie, juistheid, ritme, snelheid van uitvoering, nauwkeurigheid, beheersingsniveau);
- attitudes (doorzetting, efficiëntie, ordelijk werken, motivatie, sociale gerichtheid).

De einddoelstelling is dat de leerling door zelfevaluatie zijn eigen handelen leert bijsturen om te komen tot kwaliteitsverbetering. Het zelf kunnen deelnemen aan de evaluatie werkt stimulerend en motiverend voor de leerling.

Het lerend bezig-zijn van leerlingen en de vorderingen die ze daarbij maken, worden permanent beoordeeld en geëvalueerd. De evaluatie gebeurt bij elke stap die ze zetten bij de realisatie van een product. Hun technisch en technologisch kennen en kunnen worden voortdurend getoetst.

Evalueren helpt het onderwijsproces sturen. Daarom wordt het evalueren doorgedreven geïntegreerd in dat onderwijsproces. Evaluatie is geen afzonderlijke activiteit en is meer een leermoment dan een beoordelingselement. Daardoor wordt het leerproces van zowel de leerling(e) als de leraar geoptimaliseerd.

Het is belangrijk bij iedere opdracht duidelijk op voorhand de evaluatiecriteria worden aangeduid, en hoe de beoordeling zal worden opgevat.

6 Minimale materiële vereisten

De uitrusting en inrichting van de lokalen, inzonderheid de werkplaatsen, de vaklokalen en de laboratoria, dienen te voldoen aan de technische voorschriften inzake arbeidsveiligheid van de Codex over het Welzijn op het werk, van het Algemeen Reglement voor Arbeidsbescherming (ARAB) en van het Algemeen Reglement op de elektrische installaties (AREI).

Om projectmatig te kunnen werken, dient de school voor de studierichting Bloemsierkunst BSO te beschikken over een ruim en goed ingericht vaklokaal bloemsierkunst.

Richtlijnen in verband met de inrichting van het vaklokaal

Het vaklokaal moet **voldoende ruim** zijn om een degelijke opleiding en de voorgestelde doelstellingen van het leerplan te kunnen realiseren.

- **Opslag voor de materialen:** naast of binnen het vaklokaal moet er voldoende ruimte worden voorzien voor het stapelen van materiaal en materieel.
- Om projectmatig en geïntegreerd te kunnen werken (= voortdurend interactie tussen theorie en praktijk) is een vaklokaal, voorzien van documentatiekasten, in de nabijheid van de loods aangewezen. ICT-uitrusting is wenselijk.
- **Werkkledij en uitrustingen:** voor de praktische oefeningen dient iedere leerling(e) over aangepaste kledij en persoonlijke beschermingsmiddelen te beschikken.
- **Een kleedkamer voor de leerlingen:** hierin moeten sanitaire installaties aanwezig zijn in functie van het aantal leerlingen.

7 Bibliografie

- Verkopen in de bloemenwinkel, bloembinden en –schikken, basisdeel 1, Ontwikkelcentrum, Ede Wageningen.
- Verkopen in de bloemenwinkel, bloembinden en –schikken, specifiek kerndeel 1, Ontwikkelcentrum, Ede Wageningen.
- Verkopen in de bloemenwinkel, bloembinden en –schikken, specifiek kerndeel 2, Ontwikkelcentrum, Ede Wageningen.
- Met kunst en bloemwerk - 5000 jaar cultuurgeschiedenis en bloemgebruik, Ontwikkelcentrum, Ede-Wageningen.
- Professional floristry techniques, Farming Press
- **VAN UFFELEN, A.**, Handgebonden boeketten - stap voor stap gids om zelf de mooiste boeketten te maken, Terra/Lannoo (<http://www.lannoo.be/>).
- **VAN UFFELEN, A.**, Natuurlijk bloemschikken –nieuwe technieken en vormgeving, Aad van Uffelen, Terra/Lannoo (<http://www.lannoo.be/>).
- LABIRINT: via de website www.vilt.be kunt u informatie zoeken over leerinhouden van dit leerplan. Labirint is een database die 175 land- en tuinbouwtijdschriften ontsluit. Deze centrale database groeit jaarlijks aan met ongeveer 20 000 records. Voortaan kunt u met uw pc het werk, op school of thuis land- en tuinbouwartikels bestellen. Na ontvangst van de bestelling worden de gevraagde artikels voor u gekopieerd en thuisbezorgd.
- Op de website <http://landentuinbouw.vvksso.be> kunt u de recentste informatie raadplegen over de verschillende studierichtingen van het studiegebied Land- en tuinbouw. U vindt er ook een overzicht van het beschikbare cursusmateriaal, uitgegeven door de sectorcommissie Land- en tuinbouw van het Vlaams Verbond van het Katholiek Secundair Onderwijs.

8 Nuttige adressen

STOAS Wageningen “De Schans”

Agro business Park 10
Postbus 78
NL-6700 AB WAGENINGEN Nederland
tel. 0317 47 27 11
fax 0317 42 47 70

Proefstation voor sierteelt (PCS)

Schaessestraat 18
9070 DESTELBERGEN
tel. 09 353 94 77
fax 09 353 94 78
internet www.spv.be

Ontwikkelcentrum

Educatieve uitgaven en dienstverlening

Willy Brandtlaan 81
NL-6710 BL EDE Nederland
tel. 0138 64 29 92
fax 0138 64 28 66
e-mail info@ontwikkelcentrum.nl
internet www.ontwikkelcentrum.nl

Internationaal Bloembollencentrum

Parklaan 5
Postbus 172
NL-2180 AD HILLEGOM Nederland
tel. 0252 51 52 54
fax 0252 52 26 :²

Uitgeverij Misset, uitgever van land- en tuinbouwboeken en tijdschriften

Hanzestraat 1
Postbus 4
NL-7000 BA DOETINCHEM Nederland